

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський промислово-економічний коледж
Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НР
_____ С.В.Бондаренко
_____ 20__ р.

**Методичне забезпечення
практичних занять з дисципліни Шрифти
для студентів 2,3,4 курсу спеціальності
5.02020701 «Дизайн»**

Уклав

Койдан Л.В.

Розглянуто на засіданні
циклової комісії
(назва)

Протокол №__ від __ _____ 20__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

Інструкція для виконання практичної роботи № 1

Тема:Анатомія шрифту

1 Мета:

1.1 Ознайомлення з анатомією шрифту

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 олівець М — 2М;

2.2 лінери, туш, перо ;

2.3 фарби гуаш;

2.4 папір формату А4.

3 Теоретичні відомості:

Основним елементом побудови букв є середня лінія рядка, положення якого залежить від прийнятого розчленовування букв по висоті. Середня лінія визначає положення поперечних елементів букв. Як правило, ця лінія проходить дещо вищий за середину рядка. Іноді вона ділить висоту букви в золотому перерізі. У деяких шрифтах ця лінія проходить точно посередині висоти. Як вже згадувалося вище, в цьому випадку букви придбавають статичність, що справляє невідгідне враження. Інколи середня лінія проходить нижче середини букви. Але частіше усього у буквах одного і того ж шрифту можна відмітити наявність усіх трьох ліній.

Так, у буквах *Би, В, Е, Же, З, До, Н, Х, Э, Ю* примикання поперечних елементів до стійок, як правило, відбувається по лінії, розташованій вище середини. Букви *А, Р, У, Ч* мають елементи, що примикають до інших елементів майже завжди нижче серединної лінії.

Наступним характерним елементом геометричної побудови шрифту є місце розташування бічних ліній букв. Ці лінії, перетинаючись з верхньою і нижньою лініями рядка, утворюють чотирикутники, в які вписуються букви. Найчастіше бічні лінії вертикальні і ділять рядок на прямокутники. У ряді випадків боковим лініям надають деякий нахил, і тоді рядок ділиться на паралелограми.

Співвідношення висоти і ширини прямокутника або паралелограма, в який має бути вписана буква, визначається в основному пропорціями, прийнятими для цього шрифту.

Слід зазначити, що співвідношення висоти і ширини букв береться, як правило, кратним якій-небудь одиниці, що називається модулем. Найчастіше як модуль приймається ширина стійок і головних елементів букви.

Для зручності побудови букв на початкові прямокутники рекомендується нанести сітку в модульних одиницях.

Модульна сітка є геометричною основою букви і допомагає визначати загальні пропорції букви, її членування і форму її частин.

У композиційних цілях пропорції будь-якого шрифту можна міняти в найширших межах, зберігаючи його внутрішню співмірність. Для цього замість цього модульного прямокутника, в який вписана буква, вичерпується

інший, потрібних пропорцій. Він ділиться по висоті і ширині на стільки ж частин, на скільки розділений даний прямокутник. Природно, що замість квадратної сітки вийде сітка інших пропорцій, по якій і відтворюються основні форми букв. У подібних випадках товщини елементів визначаються по вертикальним або по горизонтальним розчленовуванням прямокутника і приймаються однаковими для елементів, товщина яких була однакою на початковій букві, незалежно від їх напрямку.

4 Хід роботи:

4.1 Пошук ескізів у форматі.

4.2 Чистовий варіант ескізу.

4.3 Остаточне вирішення в тоні.

5 Висновки: Батьківщиною екслібриса вважають Німеччину.

Види екслібрисів: Гербові, Вензельні, Сюжетні, Універсальні, Шрифтові.

Техніки виконання екслібрисів різноманітна і збігається з техніками гравюри :

- Дереворит;
- Шовкографія;
- Ліногравюра;
- Цинкографія;
- Туш, перо;
- Літографія;
- Олівець;
- Комп'ютерна графіка.

Засоби, якими користуються художники - графіки у створенні образів на перший погляд дуже обмежені – пляма, лінія, штрих, об'єм. Проте для мистецтва екслібриса характерне розмаїття та витонченість форм, образів, тональностей, широкий тематизм

6 Контрольні питання:

6.1 У якій країні зародилось мистецтво екслібрису?

6.2 Які зображення використовуються в екслібрисах?

6.3 Призначення екслібрису?

6.4 Чи використовують колір в екслібрисі?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 2-3

Тема: Техніка роботи з плакатним пером, тушшю та гуашшю. Техніка роботи пензлем у шрифтових роботах

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови шрифту плакатним пером, тушшю та гуашшю.

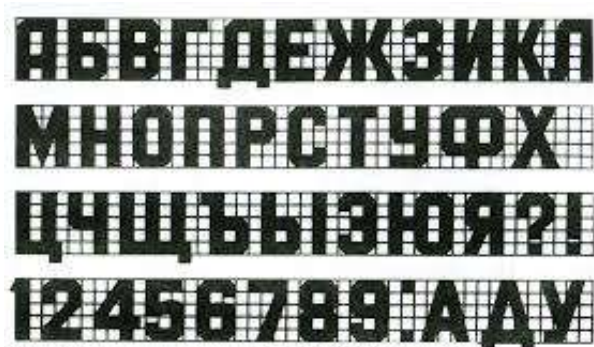
2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості:

Шрифт - графічна форма знаків алфавіту і цифр. Він виконується і сприймається як єдине художньо ціле. Досягається це спільністю конструкцій всіх літерних знаків конкретного шрифту. Конструкція шрифту складається з графічних ознак: розміру пропорцій букв, товщини штрихів і т.д. Добре намальований шрифт легко читається, відрізняється чіткістю всіх форм, відсутністю зайвих елементів, ритмічністю чергування елементів в кожній букві і рядку. Перо — нерегульований пишучий елемент перової ручки, що не має рухомих деталей, здатний утримувати деяку кількість чорнила і відносно рівномірно подавати його до свого пишучого кінчика під час письма. Плоскі (плакатні) пера дозволяють креслити таблиці із лініями заданої товщини, ними зручно виконувати написи рубаними шрифтами. Туш підіймається за рахунок поверхневого натягу, оскільки між верхньою і нижньою пластинами плакатного пера виникає капілярний ефект, і виходить через прорізи при контакті з папером (ватманом).

Різновисокість, плакатного шрифту з горизонтальними штрихами по середині букв

Різновисокість плакатного шрифту з горизонтальними лініями вище середини

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (плакатним пером, тушью та гуашью), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане плакатним пером, тушшю, гуашшю і пензлем на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Як правильно побудувати літеру?

6.2 Як правильно користуватися плакатним пером?

Література

51 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.: Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987.-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт.-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 4

Тема: Побудова протоалфавитів

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови протоалфавитів.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості:

Протоалфавіт - мова спілкування багатомірного простору. Як звернутися до світу, щоб бути вислуханим.

Існують древні мови, на яких написані священні книги, на яких складені молитви та приклади, і навіть такі популярні сьогодні мантри. Ведь по суті своєї, що таке молитва? Це звернення до світу, до системи, складена певним чином, щоб бути вислуханою, щоб прохання виконано. Все эти

молитви, мантри, заклинання вимагають безпрецедентного і точного заучення, для цього ставиться ставиться гриф «священна», тобто незмінна. Не можу змінити тексти, букви та слова. Чому? Видимо тому, що в основі лежить якийсь принцип складання звернень до миру. Так вот такий принцип працює для кожної людини. А це означає, що абсолютно не обов'язково розважити давні мови та пам'ятати в точності молитви. У кожного є свій власний мова звернення до світу. Ваш власний протокол, який буде чути в усьому світі, і прохання буде виконано.

Першим виникло предметне письмо, до якого відносять позначки-рахівнички, писемні системи інків кіпу, ірокезів вмпум, африканського населення каурі та письмо палицями. Позначки-рахівнички задовольняли потреби повсякденного життя, наприклад, за їх допомогою фіксували кількість забитого звіра. Вузликове письмо (кіпу) – це своєрідні бухгалтерські книги, значення в яких мали колір ниток, їх порядок, кількість вузлів (прості, подвійні, потрійні). Вмпум – пасок із різнокольорових мушель, інформація на котрому передавалася комбінацією кольорів, інколи на мушлі наносили примітивний малюнок. Письмо палицями, в якому повідомлення формувалися відповідно до висічених на них зарубок, використовували народи Австралії, Нової Зеландії, Скандинавії. Однак мова предметного письма обмежена (не передає думки, не описує, зміст можна трактувати по-різному), тому вчені не вважають його основою для розвитку сучасної писемності.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції з протоалфавітів і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане плакатним пером, тушшю, гуашшю і пензлем на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Що таке протиалфавіти?

6.2 Що таке піктограми?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

- 3 Воронцов Б., Кузнецов Э. Шрифт. - Л.: Художник РСФСР, 1967. - 497 с.
4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление. - М.: Просвещение, 1987. - 144 с.
5 Черников Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов - М.: "Архитектура-С", 2007. - 116 с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 5

Тема: Побудова сучасної піктограми.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови сучасної піктограми.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості.

Іншим способом занотувати досвід стало піктографічне письмо (з лат. "пиктус" – писаний фарбами, "графо" – пишу) – малюнкове письмо, що виникло на стадії родового ладу й характеризувалося простотою, зрозумілістю для тих, хто не знав мови. Приклади цього виду письма знайдені в різних частинах Європи, Африки, Сибіру й датуються XV – X тис. до н. е. Піктографія могла виражати внутрішній стан людини й особливості її сприйняття, окреслити ситуацію, а не тільки передати зміст. У деяких народів вона проіснувала до XIX ст. (американські індіанці, деякі негритянські племена, народності Океанії). За способом нанесення на матеріал дослідники розрізняють писанці (малюнок фарбами мінерального походження) й петрогліфи (гр. "петрос" – камінь, "гліфе" – різьба) – висічені на скелі зображення.

Піктограма (від лат. pictus — мальований і грец. γράμμα — письмовий знак, риска, лінія) — умовний малюнок із зображенням будь-яких дій, явищ, предметів і т. д. Піктограми походять із давніх часів, де вони використовувалися на письмі.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції з піктограм і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане плакатним пером, тушшю, гуашшю і пензлем на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Що таке піктограми?

6.2 Де використовуються сучасні піктограми?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи №6

Тема: Побудова латинських та грецьких шрифтів.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови латинських та грецьких шрифтів.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Латинський алфавіт - підсумок тривалого розвитку грецької писемності в римське. Латиняни - жителі Рима і його околиць, звідси й назва - латинський. Остаточний вид латинський алфавіт одержав лише в I столітті до н.е. Він складався з 21 знака.

В I-V століттях н.е. відбувалася значна еволюція графіки букв. Основа форми залишалася, мінялися способи накреслення. Це обумовлювалося різними причинами: пошуком більш простих і раціональних форм букв, легкості й швидкості їхнього накреслення й читання. Не всяка простота є раціональною. Можна додати буквам найпростіші форми (квадрат, трикутник, коло), але шрифт від цього не буде легким для читання і простим для писання. Тільки ті форми букв можуть задовольнити й пишучого й читача, які сполучають простоту з диференційованістю , тому що око легко зможе відрізнити знаки друг від друга, схоплювати разом групу букв і навіть слів, а при написанні просто й швидко розставляти їх у певній близькості.

4 Хід роботи:

- 4.1 Обрати для себе техніку виконання шрифтів, яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.
- 4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.
- 4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.
- Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.
- Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане спочатку олівцем потім виконане в кольорі гуашшю і пензлем на заданому форматі.

6 Контрольні питання

- 6.1 Наведіть приклади побудови латинського шрифту?
- 6.2 У якій послідовності виконується композиція з грецьких шрифтів?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 7

Тема: Побудова старослав'янських шрифтів.

1 Мета:

- 1.1 Набуття навиків побудови старослав'янських шрифтів.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

- 2.1 Набір каталогів з теми
- 2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Глаголиця вживалася на місці свого первісного застосування в Моравії в 60-80-ті роки IX століття. Звідти вона проникла в західну Болгарію (Македонію) і Хорватію, де отримала саме широке поширення. Глаголичні церковні книги видавалися хорватами-глаголяшами ще в XX столітті. А ось в Стародавній Русі глаголиця не прижилася. У домонгольський період вона використовувалася тут зрідка, причому могла вживатися в якості своєрідної тайнопису.

Тут приходить час другої найдавнішої слов'янської абетки - кирилиці. Вона була створена після смерті Кирила і Мефодія їх учнями в Східній Болгарії в кінці XI століття. За складом, розташуванням і звуковому значенню букв кирилиця майже повністю збігається з глаголицею, але різко відрізняється від неї формою букв.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання слов'янського шрифту, яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане пером, тушшю, гуашшю і пензлем на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Які бувають різновиди слов'янських шрифтів?

6.2 Які шрифти відносяться до громадянських?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт.-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 8-10

Тема: Конструювання шрифтових форм. Техніка виконання шрифтів. Розмірні параметри шрифтів.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків конструювання шрифтових форм.

1.2 Набуття навиків з техніки виконання шрифтів.

1.3 Ознайомлення з розмірними параметрами шрифтів.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: У серйозніших роботах, що вимагають точнішого відтворення малюнка кожної букви, цих попередніх побудов далеко не досить, і художники прибігають до ряду додаткових побудов, що виконуються за допомогою лінійки і циркуля. До таких побудов відноситься проведення прямолінійних головних і з'єднаних елементів, відкладення за допомогою вимірника їх ширини, використання циркуля в тих випадках, коли криві елементи букв проводяться по дугах кіл. Усі інші елементи складнішого зображення (овали, багатоцентрові криві, спіралі, зв'язані дуги подвійної кривизни та ін.) малюються від руки.

У ряді випадків, наприклад при підготовці меморіального напису на якому або архітектурній споруді, необхідний увесь напис виконати за допомогою точних геометричних побудов. Це необхідно робити по ряду причин.

По-перше, точна побудова букв в написі робить її найбільш легкою для читання, чіткою і закономірною.

При малюванні букв від руки майже неможливо досягнуть одноманітності в зображенні однієї і тієї ж букви, що забезпечує чіткість рядка. Щоб добитися цього, часто прибігають до шаблонів. Але і в цьому випадку за рахунок неточності розташування шаблону в рядку виходить деяке «биття».

Існує багато альбомів з таблицями різних шрифтів. У окремих випадках приведений шрифт супроводжується побудовами. Це зменшує цінність подібних таблиць. При перемальовуванні букв, як правило, втрачаються багато їх специфічних особливостей, спотворюються пропорції, змінюється контрастність. При багатократному послідовному перемальовуванню від зразка мало що залишається.

Інша справа, якщо шрифт має побудови. Його форма закріплена побудовами подібно до того, як склад якого - або хімічної речовини закріплений формулою.

Букви, що мають побудови, можуть бути легко створені людиною, мало досвідченою в графіці. Побудова дає можливість точно відтворити букву у будь-якому масштабі, що дуже важко зробити, маючи зразок мальованої букви.

При точній побудові букв напис завжди виглядає строгішим і чистішим. Проте точна побудова букв часто ігнорується. У більшості випадків це є від незнання художником необхідних геометричних основ і невміння застосувати їх в практичній роботі.

Шрифти, приведені в таблицях справжньої книги, супроводжуються побудовами. Проте далеко не усі з приведених шрифтів були побудовані їх авторами. Для багатьох цих шрифтів побудови були відновлені, а для більшості — створені наново. Шрифти, що мали точні побудови, відтворені тут без яких би то не було змін.

Не слід, проте, зменшувати значення вільного малювання букв. Тільки малюнок дає свободу у пошуках необхідних форм. Роль побудови

полягає в тому, щоб спочатку дати основу для цього малюнка, а після уточнити його форми і закріпити їх.

По точності пропорцій і тонкості малюнка зображення букв споріднені архітектурним формам. Простота і лаконічність малюнка букв вимагають великій точності його побудови.

Так само як і побудова архітектурних форм, побудова зображень букв базується на строгій геометричній основі.

Початковим елементом цієї основи є рядок, верхня і нижня лінії якої визначають висоту букв і їх розташування в написі.

Ці лінії, як правило, є прямими і паралельними, хоча в окремих випадках застосовують і іншу форму рядків.

Основним елементом побудови букв є середня лінія рядка, положення якого залежить від прийнятого розчленовування букв по висоті. Середня лінія визначає положення поперечних елементів букв. Як правило, ця лінія проходить дещо вищий за середину рядка. Іноді вона ділить висоту букви в золотому перерізі. У деяких шрифтах ця лінія проходить точно посередині висоти. Як вже згадувалося вище, в цьому випадку букви придбавають статичність, що справляє невигідне враження. Іноді середня лінія проходить нижче середини букви. Але частіше усього у буквах одного і того ж шрифту можна відмітити наявність усіх трьох ліній

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку для конструювання шрифтових форм, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Які бувають різновиди технік виконання робіт з побудови шрифту?

6.2 Які матеріали застосовуються при роботі над композицією?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 11

Тема: Взаємозв'язок літер у слові.

1 Мета:

1.1 Ознайомитися зі взаємозв'язком літер у слові.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: У композиційних цілях пропорції будь-якого шрифту можна міняти в найширших межах, зберігаючи його внутрішню співмірність. Для цього замість цього модульного прямокутника, в який вписана буква, вичерпується інший, потрібних пропорцій. Він ділиться по висоті і ширині на стільки ж частин, на скільки розділений даний прямокутник. Природно, що замість квадратної сітки вийде сітка інших пропорцій, по якій і відтворюються основні форми букв . У подібних випадках товщини елементів визначаються по вертикальним або по горизонтальних розчленовуваннях прямокутника і приймаються однаковими для елементів, товщина яких була однаковою на початковій букві, незалежно від їх напрямку.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Який взаємозв'язок літер у слові?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987.-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 12

Тема: Побудова слова .

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови слова.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Плавність і гармонійність криволінійних контурів елементів букв, що складаються з окремих дуг, кіл, проведених різними радіусами, забезпечуються передусім тим, що ці дуги геометрично точно сполучаються між собою.

Центри кіл і точки сполучень зазвичай ув'язуються з модульною сіткою, що в ще більшій мірі забезпечує цілісність форми букви.

Процес побудови букв в якому-небудь написі здійснюється приблизно в наступному порядку:

1 Відповідно до загальної композиції напису, виконаної від руки на ескізі, проводяться верхні і нижні лінії рядки, що визначають висоту букв в кожному рядку і відстань між рядками.

2 Робиться розбиття рядка з урахуванням ширини кожної букви, проміжків між буквами і словами. Проводяться бічні лінії, визначальні модульні прямокутники букв.

3 Встановлюється ширина стійок, і в прямокутниках розбивається модульна сітка. У разі потреби у відношення сторін вводиться поправка на кратність їх прийнятому модулю.

4 Проводяться середні лінії рядки, які ув'язуються з модульною сіткою і у ряді випадків точно співпадають з відповідними горизонталями модульної сітки.

5 Промальовувалися від руки форми усіх букв, уточнюється зображення їх елементів.

6 Будуються основні прямолінійні елементи букв, що легко здійснюється за допомогою модульної сітки.

7 Намічаються головні осі криволінійних елементів і визначаються центри їх дуг так, щоб вони найбільшою мірою співпадали з формою намальованих кривих.

8 Проводяться зовнішні і внутрішні нариси криволінійних елементів, що уточнюють намальовані форми.

9 Прокреслюються завершуючі елементи (відсічення, точки, завитки та ін.), для яких потрібно застосування циркуля.

10 Промальовувалися від руки дрібні елементи, для яких недоцільно робити точну геометричну побудову.

11 При створенні нового шрифту робиться перевірка контурів букв при їх можливих поєднаннях один з одним, внаслідок чого вносяться корективи в рисунок окремих букв.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Які бувають міжлітерні розміри?

6.2 Як правильно побудувати слово?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 13-14

Тема: Побудова гротескового шрифту. Особливості та методика виконання гротесків

1 Мета:

- 1.1 Набуття навиків побудови гротескового шрифту
- 1.2 Побудова гротескового шрифту
- 1.3 Особливості виконання гротесків

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

- 2.1 Набір каталогів з теми
- 2.2 Зразки друкованої продукції з різними шрифтами
- 2.3 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Гротеск, рубаний шрифт (брит. Англ. Sans serif, від фр. Sans - «без» і англ. Serif - «зарубка»; амер. Англ. Gothic type - «готичний шрифт») - шрифт без зарубок.

Перший набірний шрифт цього класу був створений в 1816 році. Він застосовувався для залучення уваги в рекламі і заголовках. Основоположником сучасних друкарських універсальних гротесків вважається шрифт акціденція Гротеск, розроблений в 1896 році невідомим художником фірми Berthold. У XX столітті гротески застосовувалися як для акціденції (залучення уваги), так і для текстового набору. Серед рублених шрифтів в XX столітті найбільшого поширення набули шрифти - Франклін Готик (1905), Гельветика (1957), Універс (1957).

На межі XVIII—XIX століть у мистецтві шрифтів відбулися значні зміни — з'явилися нові різноманітні шрифти для різних потреб (книг, газет, плакатів, афіш, реклами). Був розроблений новий шрифт єгипетський, який відрізнявся однаковою товщиною всіх ліній і зарубок. Трохи пізніше з'явився шрифт гротеск (рубаний), лінії літер якого були однакової товщини, але зарубок не мали. Було розроблено ціле сімейство гротескних шрифтів.

XX століття породило нові гротескні і рубані шрифти, які підкреслювали новий стиль в архітектурі та мистецтві — конструктивізм. Серед нових шрифтів користуються популярністю футура Поля Реннера, пеньо Кассандра, ербар-гротеск Якова Ербара та гілл-гротеск Еріка Гілла.

Класифікація друкарських шрифтів

- Група рубаних шрифтів — до цієї групи належать шрифти, що не мають засічок.

- Група шрифтів з ледь помітними засічками — це гарнітури з дещо потовщеними кінцями вертикальних штрихів.
- Група медієвальних шрифтів — гарнітури з помірною контрастністю штрихів, з засічками у вигляді плавного потовщення кінців основних штрихів, що наближаються за своєю формою до трикутника, переважно з похилими осями круглих літер.
- Група звичайних шрифтів — гарнітури з контрастними штрихами, з довгими тонкими засічками, що сполучаються з основними штрихами під прямим кутом, інколи з легким заокругленням, округлі літери з вертикальними осями.
- Група брускових шрифтів — гарнітури з неконтрастними або малокоонтрастними штрихами з довгими засічками, що сполучаються з основними штрихами під прямим кутом або з легким заокругленням.
- Група нових малокоонтрастних шрифтів — гарнітури, що мають малокоонтрастні штрихи з довгими засічками, переважно з заокругленими кінцями, які сполучаються з основними штрихами під прямим кутом або з легким заокругленням.
- Група додаткових шрифтів — до цієї групи належать такі шрифти, побудова та характер малюнків яких дуже відрізняється від шрифтів шести основних груп.

**А Б В Г Д Е
Ж З И К Л М
Н О П Р С Т
У Ф Х Ц Ш
Ч Ъ Э Ю Я**

**а б в г д ё ж з
и й к л м н о п
р с т у ф х ц ч
ш щ ъ ы э ю я**

**А Б В Г Д Е
Ж З И К Л М
Н О П Р С Т
У Ф Х Ц Ш
Ч Ъ Э Ю Я**

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, пером, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Наведіть приклади побудови гротескового шрифту в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 15-

Тема: Використання законів ритміки та динаміки при побудові тексту

1 Мета:

1.1Набуття навиків використання законів ритміки та динаміки при побудові тексту

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Зразки друкованої продукції з різними шрифтами

2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Ритм надає композиції динамізм і породжує рух зі складнішою характеристикою. Динаміка ритму обумовлюється закономірним чергуванням однорідних елементів і простору. У мистецтві ритм розуміється як синтез кількості та якості у виразі художньої форми. Для спостерігача, що сприймає твір мистецтва, існують два типи ритму: активно-динамічний і

пасивно-динамічний. До першого відносяться звукові (музичні), танцювальні, світлові і інші ритми, тобто ритми, які з'являються і зникають в певних часових рамках. До другого (пасивного) типу відносяться ритми в архітектурі, малярстві, скульптурі, графіці, де пластичні форми знаходяться постійно і відчуття ритму виникає з співвідношення реальних та існуючих елементів. Вплив на спостерігача активно-динамічного ритму багато в чому залежить від тривалості його сприйняття. У пасивно-динамічному ритмі головним стає характер кожного елемента, його просторове положення, виразність композиційних елементів.

Ритм буває простим, коли змінюється якась одна закономірність (форма, колір, фактура або відстань між елементами), і складним, коли зміни відбуваються відразу за декількома параметрами. Наприклад, змінюється конфігурація форми і відбувається насичення за кольором, або змінюється відстань між елементами і одночасно зменшується форма, яка також змінює свою фактурну характеристику. Ритм не лише збагачує композицію, але й допомагає її організувати. Без ритму важко обійтися як в площинній композиції, так і в об'ємно-просторовій. Ритм може бути виражений за допомогою всіх образотворчих засобів: існують ритми форм (точки, лінії, плями та їх поєднання), ритми кольору (ахроматичні та хроматичні), ритми, виражені фактурою. В одній композиції може виявитися велика кількість композиційних елементів, побудованих на ритмі, що розвиваються відносно один одного паралельно, перетинаючись або навіть рухаючись в протилежному напрямку. Знання закономірностей ритмічної побудови багато в чому вирішує проблеми створення композицій будь-якого виду, їх єдності і підпорядкування, рівноваги як цілого твору, так і його частин.

Динамічна композиція - композиція, при якій створюється враження руху і внутрішньої динаміки.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення на форматі А4 відповідно до вивченої методики. Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому. Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади використання законів ритміки та динаміки при побудові тексту в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 16-17

Тема: Ритм та динаміка при використанні ілюстрацій. Ритм та динаміка при виконанні плакату.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків створення ритму та динаміки при використанні ілюстрацій та плакату.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

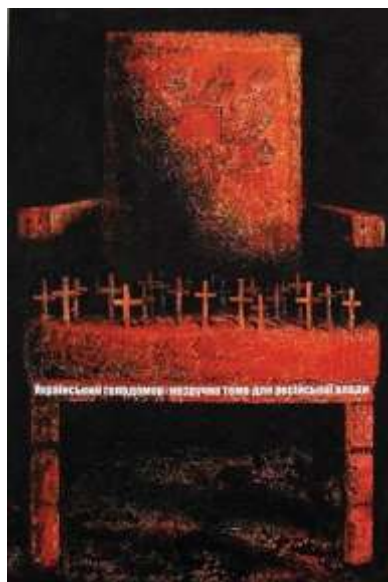
2.1 Набір каталогів з теми

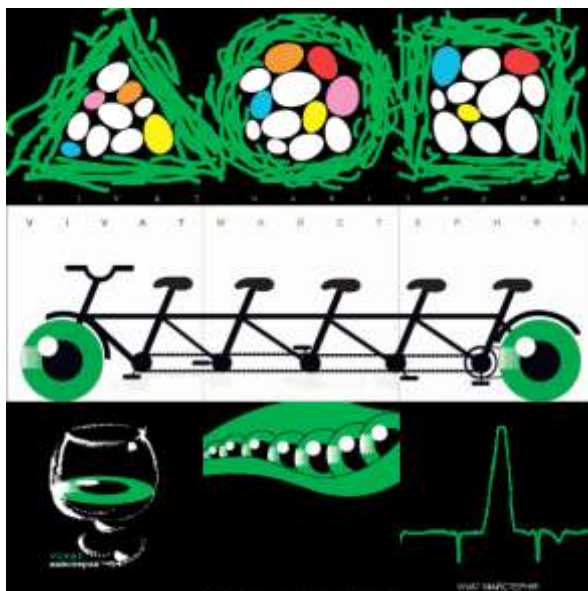
2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Витвір мистецтва, різновид тиражованої графіки. Лаконічне, помітне, найчастіше кольорове зображення з коротким текстом, виконане, як правило на великому аркуші паперу, виготовляється з рекламною, інформаційною, навчальною метою. Сучасний плакат — це найчастіше поліграфічне виконання художнього оригіналу. Основні вимоги до плакату такі: плакат повинен сприйматися з великої відстані, бути помітним на фоні інших засобів візуальної інформації. Плакат — барвисте рекламне видання великого формату.

Види плакатів

- соціальний плакат — плакат, який пропагує базові соціальні цінності. В соціальному плакаті відображені соціальні прояви особистості, специфіка соціальних взаємовідносин в суспільстві, значущі соціальні проблеми, загрози та лиха^{[1][2]}
- Авторський — це виставковий варіант^[3]; ближчий до мистецтва, він глибший та суб'єктивніший
- масовий — безособовий, безіменний^[3]; носить спонтанний характер, має тимчасовий епізодичний контакт з глядачем.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання плакату, яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Композиція з ритму та динаміки може бути виконана пензлями, тушшю, гуашшю в кольорі на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Що таке плакат?

6.2 Що таке ритміка? Динаміка?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 18-19

Тема: Особливості та методика виконання шрифтів типу антиква

1 Мета:

1.1 Набуття навиків виконання шрифтів типу антиква

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Зразки ілюстративного матеріалу в книжках

2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо, кольорові олівці, пастель.

3 Теоретичні відомості: Стародавня (гуманістична) антиква.

Час утворення цього типу шрифтів збігається з епохою Відродження, тому їх ще називають ренесансом-антиквою. Графічними особливостями стародавньої антикви є:

- значний зв'язок з технікою письма (наявність похилих напливів в округлих елементах букв);
- наявність похилих початків стійок деяких малих літер і контраст штрихів - 1:2, 1:3;
- основні штрихи й кінці додаткових мають зарубки із плавними закругленнями.

Дослідженню й обробці цього виду шрифту приділяли увагу великі майстри епохи Відродження: Леонардо Да Вінчі, Феліче Фелічіано, Гриффо, Жоффруа Торуй, Лука Паччиоли, Палатино, Дюрер, Клод Гарамон й ін.

Перехідна антиква.

Перехідна антиква за часом збігається зі стилем бароко. Перехідна - тому, що є проміжною, перехідною формою між стародавньою й новою антиквою .

Кут нахилу пера в перехідній антикві дорівнює 15° , тоді як у ренесансі-антикві він дорівнює 25° - 30° .

Тому початки стійок у мінускульних букв мають незначну спадистість, а деякі малюнки шрифтів зовсім не мають її.

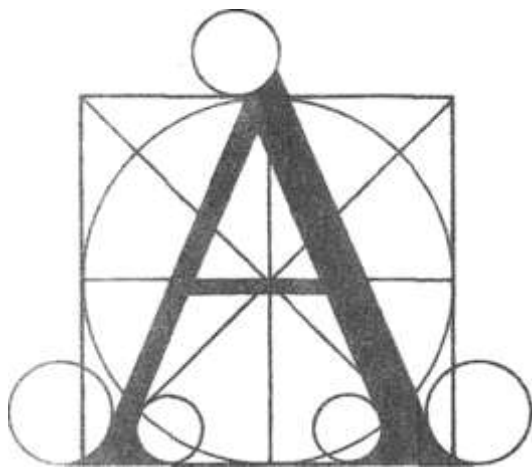
Стійки букв закінчуються тонкими зарубками із закругленням меншим, чим у шрифтах типу стародавньої антикви, контраст штрихів більше - від 1:4 до 1:7, нахил напливів в округлих елементах невеликий.

Це пояснюється тим, що шрифти бароко-антикви гравірувалися або різалися у словолитнях друкарень. Кращі зразки шрифтів цієї групи належать голландцю Янсону, англійцям Дж.Баскервиллю й Вільяму Кезлону, французові Фур'є.

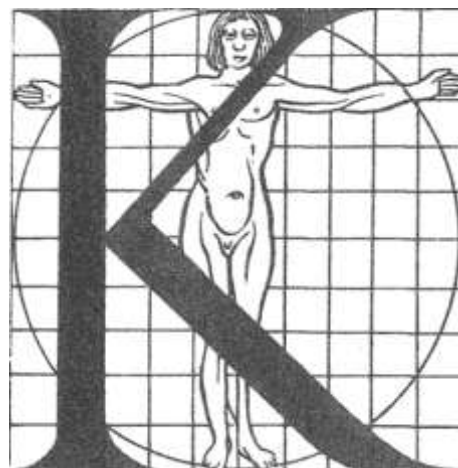
Нова (класична) антиква.

Нова антиква виникла в епоху класицизму. Шрифти цієї групи вже не мають зв'язку з рукописною технікою, тому що вони повністю гравірувалися. Їх відрізняє:

- дуже сильний контраст штрихів (1:10 і більше);
- напливи округлих елементів зовсім не мають нахилу;

Буква А. Пачіолі

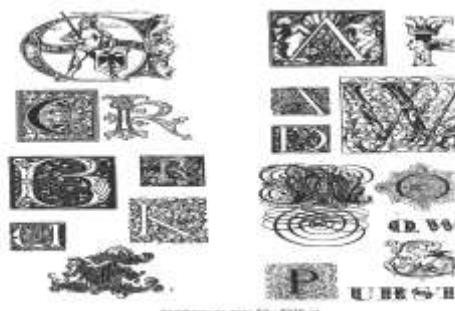
Буква Ж. Тори

- довгі тонкі зарубки без закруглень.

Хоча зв'язку з рукописною технікою не відчувається, характер шрифтів цієї групи все-таки можна передати малюючи пір'ям різного розміру. Прямі елементи можна відтворювати широким пером, округлі можна малювати досить точно широко кінцевим пером меншого розміру в кілька прийомів.

Найбільш відомими шрифтами нової антикви є шрифти, створені італійцем Джовамбаттистой Бодони, французом Фірменом Дидо (ними розроблені й руські варіанти нової антикви) і німцем Юстусом Вальбаумом.

A B C D F E
G H J K L I
M N O P R
Q S T U V
X Y Z

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення на форматі А4 відповідно до вивченої методики. Досягти цілості роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому. Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Що таке антиква?

6.2 Наведіть приклади використання шрифтів типу антиква в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.: Кондор, 2006. - 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987.-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э. Шрифт. -Л.: Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление. - М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Черников Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 20-21

Тема: Виконання шрифтової композиції з використанням контрасту у шрифтах та ілюстраціях.

1 Мета:

1. 1 Набуття навиків використання контрасту в шрифтах та ілюстраціях.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

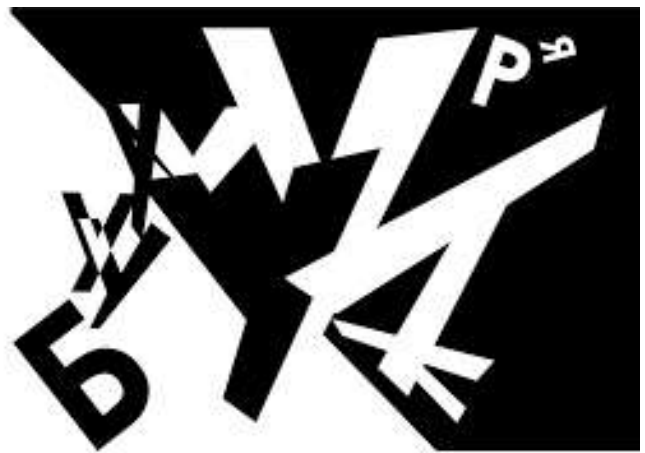
2.2 Зразки ілюстративного матеріалу в книжках

2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови шрифтів з використанням контрасту в композиції застосовують графічну і монохромну техніку, в порядку та послідовності, яка вказана нижче, на папері. Розміри ескізів та кількість вказуються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

**А Б В Г Д Е Ж
З Й К Л М Н О
П Р С Т У Ф Ц
Х Щ Ч Ъ Ы Ю Я**

**а б в г д е ж з й
к л м н о п р с т
у ф х ц ч щ ъ ы ю я
1 2 3 4 5 6 7 8**

А Б В Г Д Е
Ж З Й К Л
М Н О П Р
С Т У Ф Ц
Х Ч Ъ Ь Ш
Щ Э Ю Я

А Б В Г Д Е Ж
З И К О Л М Н
П Р С Т У Х Ф
Ц Ч Ы Щ Ъ Ш
Э Ю Я

А Б В Г Д Е Ж
З И К О Л М Н
П Р С Т У Х Ф
Ц Ч Ы Щ Ъ Ш
Э Ю Я

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення на форматі А3 відповідно до вивченої методики. Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому. Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади використання контрасту у шрифтах в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 22

Тема: Образність шрифтів.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови композиції-образу на архітектурну тематику

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: На форму шрифту, його образність безпосередньо впливає, як зазначалося вище, зміст тексту. Єдність форми букви і змісту письмового повідомлення - друга основна після удобочитаемости вимога. На якому шрифті зупинити свій вибір? Який малюнок щонайкраще відповідатиме розкриття змісту? Ці питання виникають перед кожним виконавцем.

Але чи зможе швидко і точно відповісти на них, не вдаючись до зайвих пошуків підходящого шрифту по каталогах, книжок та інших джерел, лише той художник, який володіє теорією шрифту, розуміє специфіку і спільність естетичних вимог, що пред'являються до нього. Готового рецепта немає. Наявні під рукою трафарети не завжди можуть підійти для заданої теми. Не можна не враховувати і фактор морального старіння шрифту. Час висуває свої вимоги до оновлення його асортименту. Досконалість форми передбачає безперервне її розвиток. Шрифт як елемент художнього оформлення повинен і вирішуватися художньо, або бути правильно підібраним, зі своїм творчим прийомом побудови композиції тексту. Спочатку з'ясуємо для себе, що літерні знаки алфавіту - це певні елементи мови, знакової системи, що мають матеріальну, чуттєво сприйняту форму і службовці для позначення окремих звуків мови - фонем. Зорові образи фонем - графеми - історично сформовані, загальноприйняті схеми букв, що дозволяють безпомилково впізнавати позначаються ними звуки.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи, яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Що впливає на образність шрифту?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 23-24

Тема: Побудова слова-образу та фрази-образу.

1 Мета:

1.2 Набуття навиків побудови композиції-образу на архітектурну тематику

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Слово-образ - це прикордонне явище між типографікою і шрифтових дизайном, в зв'язку з чим в основу класифікації можна покласти ступінь наближеності до того чи іншого полюсу. Ясна річ, кількість проміжних форм може бути нескінченно великим, проте, думаю, що не помилюся, якщо скажу, що слова-образи можна розділити на три типи:

- типографічні;
- проміжні;

- художні;

(Назви груп носять умовний характер, але ця класифікація і не претендує на науковість)

Типографські слова-образи

Як стає зрозуміло з самої назви, слова-образи, які можна віднести до даного типу, стоять ближче до типографіки, ніж до дизайну шрифтів.

В якості ключових ознак я виділив би такі:

текст набраний одним стандартним шрифтом (як правило, використовується шрифт без зарубок з незначними модифікаціями);

яскраво виражений текстовий блок підпорядковується законам типографіки (якщо ідея не вимагає відступу від правил виносу підрядкових і нарядкових елементів, а також порушень трекінгу);

кольором символів і фону відводиться другорядна роль або зовсім не приділяється належної уваги. Найчастіше, слова-образи набрані чорним кольором на білому тлі або інверсійний варіант.

На перший погляд може здатися, що нічого оригінального в тексті і немає, однак «родзинка» слова криється в незначній зміні деяких елементів тексту: розмір окремих букв, зміщення відносно базової лінії, перевертання символів, гра акцентами і т.д. Оригінальність ідеї усвідомлюється після прочитання слова і зіставлення його сенсу з особливостями зовнішнього вигляду символів. Тобто графічна складова відіграє другорядну, посилює роль. Оскільки виразні засоби класичних шрифтів надзвичайно скромні, автори, як правило, грають на зовнішній схожості тих чи інших букв з поняттям, про який йде мова. Якщо ця подібність не є очевидним, в хід йдуть згадані вище хитрощі.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (кольорова, графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання

6.1 Що таке слово-образ?

6.2 У якій послідовності виконується композиція зі слова-образу?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 25-26

Тема: Неалфавітні знаки. Образність неалфавітних знаків

1 Мета:

1. 1Набуття навиків побудови неалфавітних знаків відповідно до типу шрифту та вивчення методів їх створення

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Зразки ілюстративного матеріалу в книжках

2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови неалфавітних знаків відповідно до типу шрифту застосовують монохромну та графічну техніки, в порядку та послідовності, яка вказана нижче, на папері. Розміри ескізів та кількість вказуються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в монохромній техніці.

1. 1Набуття навиків побудови шрифтової композиції-образу та вивчення методів її створення

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Зразки ілюстративного матеріалу в книжках

2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови шрифтової композиції-образу застосовують кольорову техніку, в порядку та послідовності, яка вказана нижче, на папері. Розміри ескізів та кількість вказуються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення на форматі А3 відповідно до вивченої методики. Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому. Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади використання шрифтової композиції-образу в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи №28

Тема: Створення композиції-образу на природну тематику

1 Мета:

1.3 Набуття навиків побудови композиції-образу на природну тематику

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

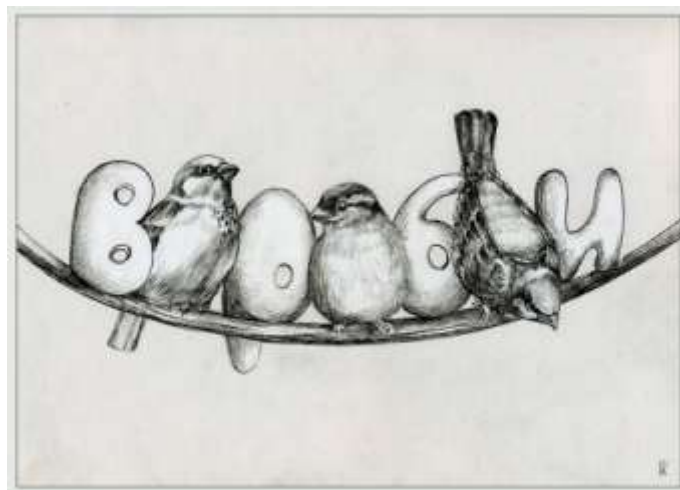
2.1 Набір каталогів з теми

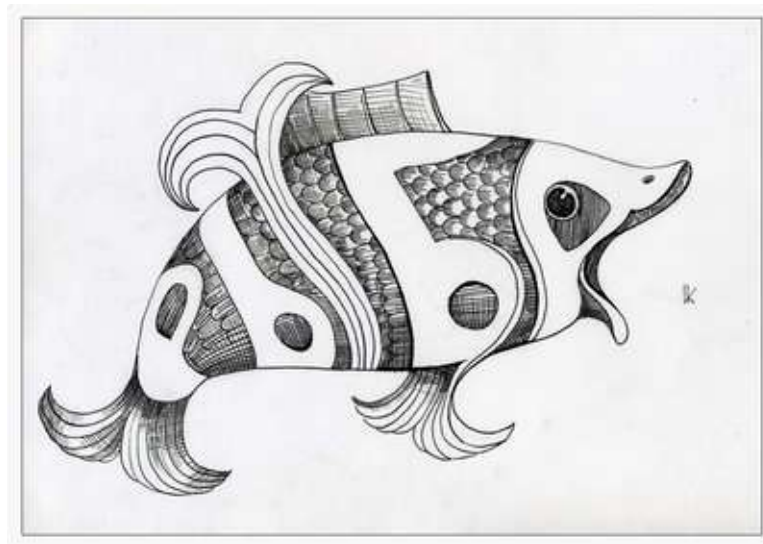
2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови композиції-образу на природну тематику використовуються в кольоровій техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови композиції-образу на природну тематику в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції.

6.2 У якій послідовності виконується композиція-образ на природну тематику?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 29

Тема: Створення композиції-образу на архітектурну тематику

1 Мета:

1.4 Набуття навиків побудови композиції-образу на архітектурну тематику

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови композиції-образу на архітектурну тематику використовуються в кольоровій техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновок: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови композиції-образу на архітектурну тематику в книговидавничій діяльності?

6.2 У якій послідовності виконується композиція-образ на архітектурну тематику?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороеение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи №30

Тема: Створення композиції-образу на дитячу тематику.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови композиції-образу на дитячу тематику.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

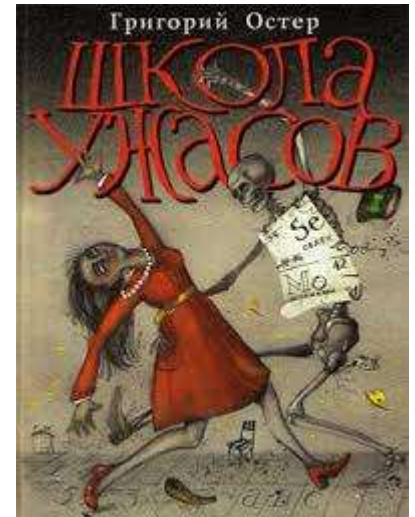
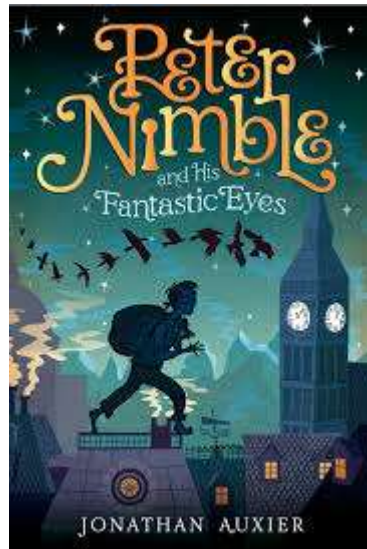
2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови композиції-образу на дитячу тематику використовуються в кольоровій техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини.

4 Хід роботи:

- 4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.
 - 4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.
 - 4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.
- Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.
Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

- 6.1 Наведіть приклади побудови композиції-образу на дитячу тематику в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?
- 6.2 У якій послідовності виконується композиція-образ на дитячу тематику?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 31-32

Тема: Розробка екслібрису. Розробка емблеми з використанням образності.

1 Мета:

1.1 Набуття навиків розробки екслібрису.

1.2 Набуття навиків розробки емблеми з використанням образності.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови екслібрису та емблеми використовуються в монохромній та графічній техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу. В сучасному розумінні Е. є книжковий знак, виконаний в одній із технік графіки, що містить ім'я та прізвище власника бібліотеки чи книги (або його ініціали) чи назву інституції. Е. може також містити пряму чи опосередковану інформацію про соціальний і професійний статус власника книги, його захоплення, естетичні уподобання. Водночас Е. відображає погляд художника на особистість бібліофіла, його творчу думку, побічно свідчить про мистецтво та культуру тієї чи іншої епохи. Перебуваючи у нерозривному зв'язку із книгою та книжковою ілюстрацією, Е. отримав статус окремого художнього твору - мініатюрного за розміром і лаконічного за змістом. Існує також категорія так званих квазіекслібрисів, які не сповна виконують функції персоніфікованої приналежності книги, а створені швидше з метою полестити певній особі чи з інших міркувань.

У ХХ - на поч. ХХІ ст. Е. втратив прикладне значення і еволюціонував у витвір мистецтва і об'єкт колекціонування (відомі колекції П. Амбура, К. Болсуновського, Б. Вілінбахова, І. Крип'якевича, Л. Куріса, С. Сильванського, С. Фортинського та ін.). Розвиток Е. призвів до створення у багатьох країнах товариств колекціонерів книжкового знака, які ведуть художньо-просвітницьку та видавничу діяльність. Створено музеї Е., існують міжнародні асоціації колекціонерів і художників Е. З 1994 р. Україна є членом Міжнародної асоціації товариств екслібрисистів БІБЛЕ (існує з 1966 р.). Діє Український Е.-клуб (президент - П. Нестеренко).

Екслібрис
Євгена Стахів.
1992

Екслібрис
отця Івана Лешика.
1991

Екслібрис
Богдана Певного.
1990

Екслібрис
Глутковської Соні.
1990

Екслібрис
Івана Дашка.
1990

Екслібрис
Мстислава
Скрипника.
1990

Екслібрис
архієпископа
Мирослава Марусика.
1989

Екслібрис
Марка
Супруна.
1992

Екслібрис
архієпископа
Мирослава Марусика.
1989

Екслібрис
Марка
Супруна.
1992

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (монохромна чи графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови меандрів та орнаменту у заглавній літері в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи №33-35

Тема: Просторово-кольорове вирішення написів та ілюстрацій. Вирішення монохромних написів.

1 Мета:

1.1 Ознайомлення з кольорово-просторовими та монохромними написами та ілюстраціями.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

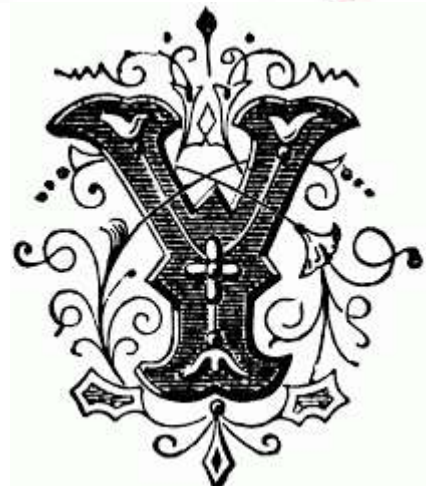
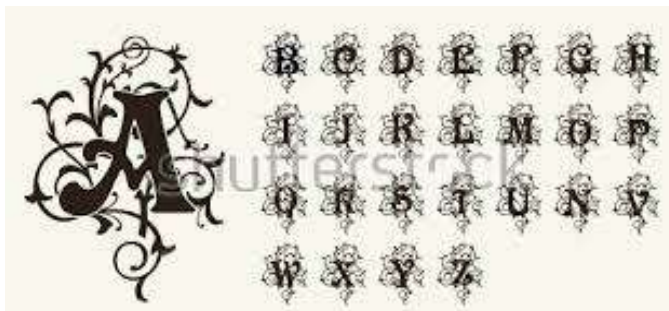
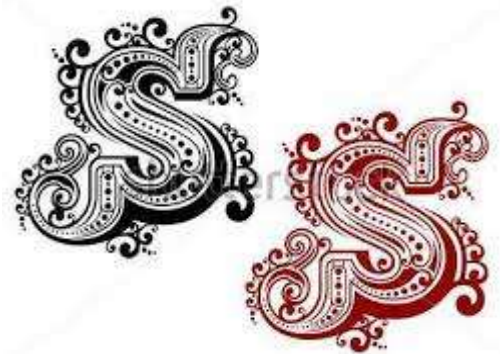
2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови просторово-кольорового вирішення написів та ілюстрацій використовуються в кольоровій та монохромній техніці в порядку та послідовності, вказаних

нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі. При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови просторово-кольорове вирішення написів та ілюстрацій?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 36

Тема: Просторово-кольорове рішення написів товарних знаків

1 Мета:

1.1 Набуття навиків з просторово-кольорового рішення написів товарних знаків.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Товарний знак (*торговельна марка*)- позначення товару, що відрізняє його від інших і вказує на його виробника, зареєстрована у встановленому порядку і дає власнику виключне право на його використання.

Товарні знаки (марки) з'явилися в середні віки, коли гільдії ремісників і торговців вимагали, щоб кожен виробник позначати свої товари так, щоб можна було контролювати обсяг виробництва і виявляти виробників низькоякісної продукції. Марки також виступали в ролі якості стандартів при продажу за межами місцевих ринків, на яких діяли гільдії. Найранішими і найбільш агресивними прихильниками фірмових знаків у Сполучених Штатах були виробники запатентованих медікаментов⁸.

Товарний знак - один з видів промислової власності, закріплених Паризькою конвенцією 1883 У поєднанні з комерційною рекламою він являє собою важливий засіб конкуренції. Охорона прав на товарний знак передбачається також Мадридської конвенції про міжнародну реєстрацію

товарного знака 1981 р. і Договору про реєстрацію товарного знака 1973 Уряді країн право на товарний знак набувається в силу пріоритету реєстрації, в інших - пріоритету використання.

Правова охорона торговельних марок здійснюється нині більш ніж у 160 країнах світу, причому більш ніж в 90 країнах - на рівні законів. 29 вересня 1992 Верховна Рада РФ прийняла Закон № 3520-1 «Про товарні знаки, знаки обслуговування і найменування місць походження товарів».

Основні функції товарного знака - свідчити про високу якість товару, що продається, викликати довіру покупця завдяки гарній репутації власника товарного знака, що здійснює контроль над якістю товару. Товарний знак є тією основою, на яку спирається реклама, але одночасно для своєї сталої функціонування, розпізнавання і доброго запам'ятовування він сам потребує реклами.

Прагнення зареєструвати товарний знак обумовлено і чисто економічними доводами: марочні товари, як правило цінуються на 15 - 25% вище. Реєстрація товарних знаків і необхідна для можливості продажу ліцензій на товарні знаки. Тому товарний знак стає як би автономним цінним об'єктом власності (товарний знак «Coca-Cola» оцінений фірмою до 3 млрд. дол).

Існують чотири типи позначення знаку (марки):

1) фірмове ім'я (марочне назву) - частина марки (слово, буква або група слів, літери), яку можна вимовити;

2) фірмовий знак (емблема) - частина марки, яку можна впізнати, але неможливо вимовити (символ, малюнок, відмінна забарвлення), наприклад, зубр в марці МАЗу, тура у ВАЗа;

3) торговельний образ - персоніфікована торгова марка (кролик у фірми «Плэйбой»);

4) товарний знак - фірмове ім'я, фірмовий знак, торговельний образ або сполучення їх, захищені юридично. При використанні зареєстрований товарний знак супроводжується літерою R у колі.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (кольорова), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови композиції-образу на архітектурну тематику в книговидавничій діяльності?

6.2 У якій послідовності виконується композиція-образ на архітектурну тематику?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт.-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 37

Тема: Єдність тексту та форми у шрифтових композиціях

1 Мета:

1.1 Набуття навиків єдності форми та тексту у шрифтових композиціях

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з єдності тексту та форми у шрифтових композиціях використовуються в монохромній та графічній техніці техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (монохромна чи графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновок: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Як текст та форма поєднуються у шрифтових композиціях?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 38

Тема: Єдність тексту та форми написів упаковок

1 Мета:

1.1 Ознайомлення з формою та написами різних упаковок.

1.2 Створення композиції написів упаковки.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 олівець М — 2М;

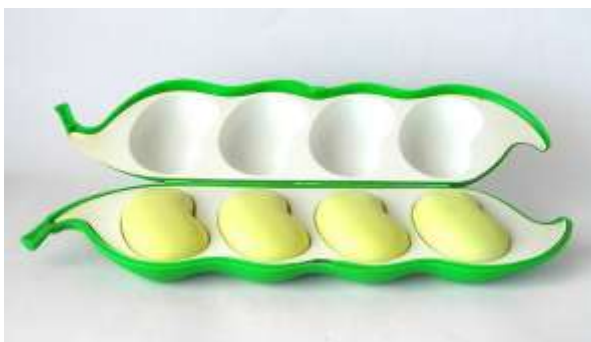
2.2 туш, перо ;

2.3 фарби гуаш, акварель;

2.4 папір формату А3;
2.5 пензлі, ручка.

3 Теоретичні відомості: Упаковка - предмети, матеріали і пристрої, що використовуються для забезпечення збереження товарів та сировини під час переміщення, зберігання і використання (тара); також сам процес і комплекс заходів з підготовки предметів до такого.

4 Хід роботи:

- 4.1 Пошук ескізів у форматі.
- 4.2 Чистовий варіант ескізу.
- 4.3 Остаточне вирішення в тоні та кольорі.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

- 6.1 Як поєднуються форма та текст на упаковці?
- 6.2 Які зображення використовуються на упаковці?
- 6.3 Призначення упаковки?
- 6.4 Як колір впливає на зображення на упаковці?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 39

Тема: Єдність тексту та форми написів зовнішньої реклами

1 Мета:

- 1.2 Набуття навиків побудови реклами

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

- 2.1 Набір каталогів з теми

2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: Зовнішня реклама — реклама, розміщена на вулицях (щити, перетяжки тощо), на фасаді будівлі фірми-рекламодавця (вітрина тощо), а також на транспорті. Один з найефективніших рекламних носіїв. При порівняно низьких витратах рекламний продукт піднімає свій рейтинг до дуже високого рівня, охоплюючи свою аудиторію багато разів за короткий проміжок часу. Зовнішня реклама є найбільш видовищною з усіх засобів реклами. Крім цього, в зовнішній рекламі використовується світло, анімація і будь-які фарби. І нарешті, тоді як інші засоби реклами повинні шукати свій шлях до споживача, зовнішня реклама впливає на людей в крамницях, на роботі і на відпочинку, вдень і вночі, збільшуючи прибуток від продажу рекламованих товарів.

4 Зміст роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (монохромна чи графічна), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цільності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Що таке зовнішня реклама?

6.2 Наведіть приклади побудови зовнішньої реклами?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э. Шрифт. -Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 40

Тема: Просторова взаємодія шрифтових написів, орнаменту та ілюстрацій.

1 Мета:

1. Ознайомитися з взаємодією шрифтових написів, орнаменту та ілюстрацій.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

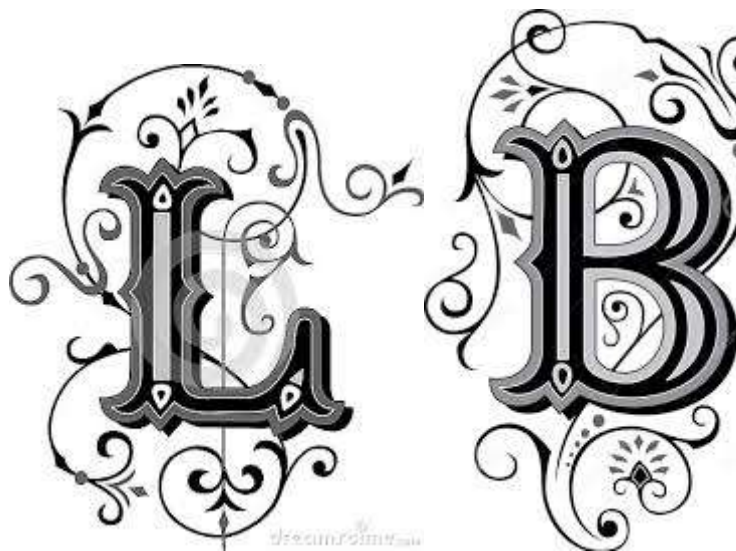
- 2.1 Набір каталогів з теми
- 2.2 Зразки ілюстративного матеріалу в книжках
- 2.3 Папір формату А3, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови шрифтової композиції застосовують кольорову техніку, в порядку та послідовності, яка вказана нижче, на папері. Розміри ескізів та кількість вказуються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання роботи (графічна), яка найбільше підходить для даної композиції і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення на форматі А3 відповідно до вивченої методики. Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому. Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади використання шрифтових написів орнаменту та ілюстрацій?

Література

1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.

2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.

3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.

4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.

5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Постороеение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 41

Тема: Побудова східного орнаменту

1 Мета:

1.1 Набуття навиків побудови східного орнаменту

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

2.1 Набір каталогів з теми

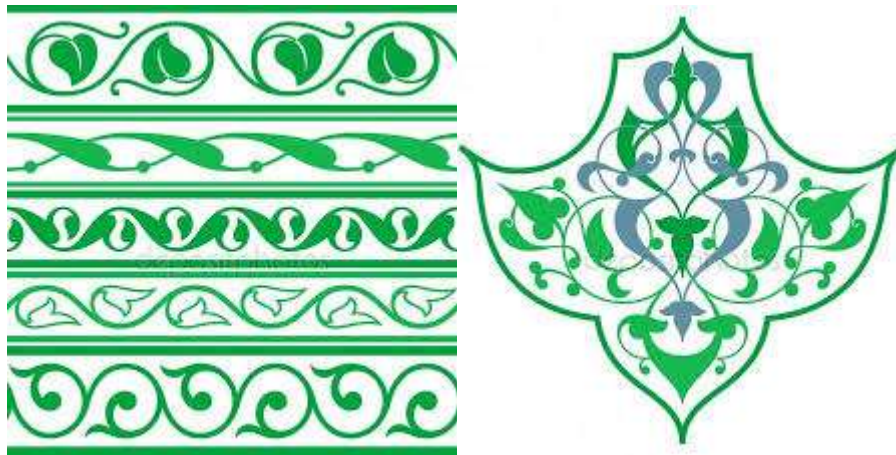
2.2 Папір формату А4, графічні олівці, гумка, гуашеві фарби, лінійка, туш, перо.

3 Теоретичні відомості: При виконанні завдання з побудови східного орнаменту графічній та кольоровій техніці в порядку та послідовності, вказаній нижче на папері або картоні. Розміри ескізів та кількість задаються викладачем.

На листі паперу проводимо пошук композиційних рішень, порівнюємо, відбираємо кращі варіанти і виконуємо олівцем. Остаточний варіант виконують в заданому форматі в кольорі.

При побудові можна користуватися лінійкою для більш точної розмітки площини паперу.

4 Хід роботи:

4.1 Обрати для себе техніку виконання робіт (монохромна чи графічна), яка найбільше підходить для даної композиції-образу і, використовуючи її, виконати ескізи.

4.2 Роботу можна вважати вдало виконаною, якщо вона зроблена відповідно до задуму.

4.3 Виконати композиційне рішення відповідно формату А4.

Досягти цілності роботи, гармонійного підпорядкування частин цілому.

Узагальнити, завершити роботу над композицією.

5 Висновки: Зображення може бути виконане круглими та плоскими пензлями, тушшю, гуашшю на заданому форматі.

6 Контрольні питання:

6.1 Наведіть приклади побудови східного орнаменту в книговидавничій діяльності та в рекламній продукції?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронцов Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.

Інструкція для виконання практичної роботи № 42-43

Тема: Побудова меандрів. Орнамент у вигляді літери шрифтової композиції.

1 Мета:

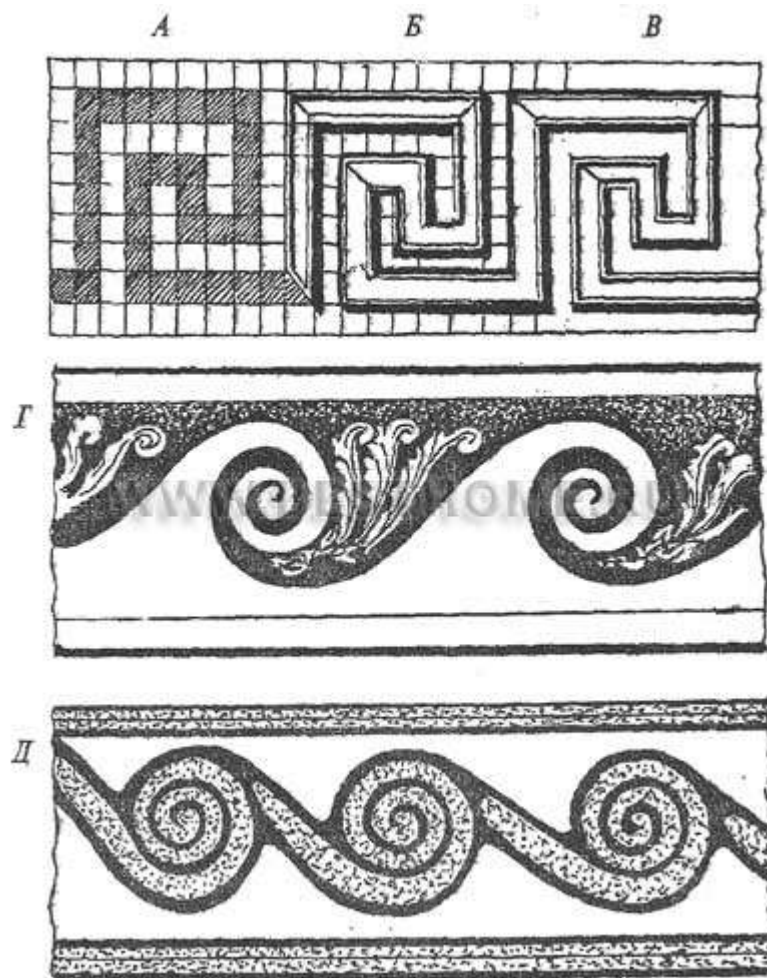
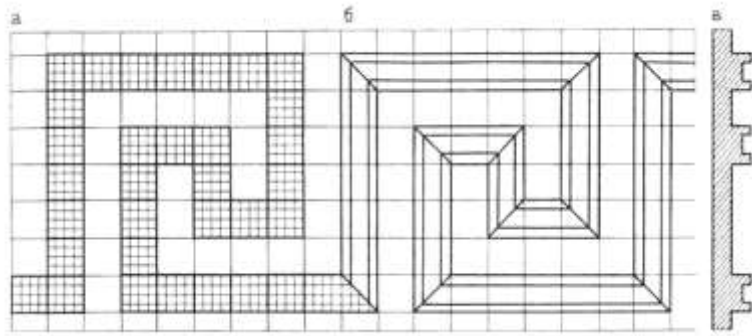
- 1.1 Ознайомлення з методами побудови меандрів.
- 1.2 Створення орнаменту у вигляді літери шрифтової композиції.

2 Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення:

- 2.1 олівець М — 2М;
- 2.2 туш, перо ;
- 2.3 фарби гуаш, акварель, акрил;
- 2.4 папір формату А4, А3;
- 2.5 пензлі, ручка.

3 Теоретичні відомості: Меандр — декоративна звивиста лінія, що є неперервною і формує повторюваний мотив. Меандр був особливо популярний у стародавній Греції, де використовувався для прикрашання архітектурних елементів, у мозаїці, для оздоблення посуду. Меандри вважають про-свастикою індоєвропейців.

4 Хід роботи:

- 4.1 Пошук ескізів у форматі.
- 4.2 Чистовий варіант ескізу.
- 4.3 Остаточне вирішення в тоні та кольорі .

5 Висновки: Орнамент цей може прикрашати різні поверхні. За рахунок геометричності він лаконічний і красивий. Побудувати послідовність таких елементів нескладно. Ви легко зможете використовувати візерунок для декорування сувенірів в стилі hand-made і інших об'єктів.

6 Контрольні питання:

- 6.1 У якій країні зародився орнамент меандр?
- 6.2 Які зображення використовуються при побудові меандру?
- 6.3 Призначення меандру?

Література

- 1 Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник. К.:Кондор, 2006.- 492с.
- 2 Кликушин Г.Ф. Декоративные шрифты для художественно-оформительских работ. Минск.: Полимя, 1987-280с.
- 3 Воронецкий Б., Кузнецов Э.Шрифт .-Л.:Художник РСФСР, 1967.-497 с.
- 4 Соловьёв С.А. Декоративное оформление.- М.: Просвещение, 1987.-144с.
- 5 Черников Я.Г., Соболев Н.А. Постороеение шрифтов –М.: “Архитектура-С”, 2007.-116с.